C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr.1a-30/2025 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-21175084-03-1a-10012025 Judecători: Dorina Cebanița

D E C I Z I E
În Numele Legii

03 februarie 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curţii de Apel Nord

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ion Talpa
Judecători: Cristina Prisacari și Ghenadie Liulca
Grefier: Iana Frasina
Cu participarea:
Procurorului Valentina Gavdiuc
Avocatului Veaceslav Ropot
Inculpatului Alexandr Țurcan

a judecat, în ședință de judecată publică, în ordine de apel, apelul avocatului Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan, declarat împotriva ***sentinţei Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 27 februarie 2023***, în cauza penală privind condamnarea lui:

Ţurcan Alexandr ***** născut la ***** în *****, domiciliat în ***** r-ul *****, de naţionalitate moldovean, cetăţean al Republicii Moldova, cu studii medii incomplete, căsătorit, fără persoane la întreţinere, nesupus militar, neangajat în muncă, anterior condamnat, antecedente penale sunt stinse, fără grad de dizabilitate, posedă limba de stat, c/p *****,

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal,

Termenul de examinare a cauzei:

În instanța de fond: 29.11.2021-27.02.2023;

În instanța de apel: 10.01.2025-03.02.2026.

Procedura de citare legală executată.

Prin încheierea Președintelui Curții de Apel Nord din 18 septembrie 2025 s-a redistribuit de la judecătorul Oxana Mironov prin intermediul PIGD, cu respectarea

principiului distribuirii aleatorii, cauza penală în ordine de apel, la apelul avocatului Ropot Veaceslav în interesele inculpatului Țurcan Alexandr declarat împotriva sentinței Judecătoriei Orhei sediul Rezina din 27 februarie 2023, adoptată în limitele cauzei penale de învinuire a inculpatului Țurcan Alexandr în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, unui alt judecător din cadrul Colegiului penal al Curții de Apel Nord.

La 19 septembrie 2025, prezenta cauză a fost repartizată aleatoriu judecătoarei Cristina Prisacari ce face parte din completul de judecători, Ion Talpa (președintele completului) și Ghenadie Liulca.

După expunerea esenţei cauzei de către judecătorul raportor, ţinând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces, pentru expunere asupra recursului, Colegiul penal,-

CONSTATĂ:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentinţa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 27 februarie 2023, Alexandr Țurcan a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal și în baza acestei Legi i s-a numit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 11 (unsprezece) ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

Termenul executării pedepsei s-a calculat din data pronunțării sentinţei, 27 februarie 2023, cu includerea perioadei aflării inculpatului în arest preventiv, de la 26 iunie 2021 până la 26 iunie 2022.

Până la rămânerea definitivă a sentinţei, s-a aplicat faţă de inculpatul Ţurcan Alexandr măsura preventivă – arestarea preventivă.

S-a admis parţial acţiunea civilă înaintată de partea vătămată şi s-a încasat din contul inculpatului în beneficiul părţii vătămate Nedelschi Dumitru suma de 8 767,02 (opt mii șapte sute șaizeci și șapte, 02) lei cu titlu de prejudiciu material precum şi suma de 60 000 (șaizeci mii) lei cu titlu de prejudiciu moral, iar în total suma de 68 767,02 (şaizeci şi opt mii şapte sute şaizeci şi şapte, 02) lei.

În rest, acţiunea civilă s-a respins ca neîntemeiată.

S-a încasat din contul inculpatului Ţurcan Alexandr în folosul Statului cheltuielile judiciare în sumă totală de 41 374 (patruzeci și una mii trei sute șaptezeci şi patru) lei.

Corpurile delicte:

-un cablu de culoare albă, un pawerbank de culoare albă, 5 cuțite de bucătărie, o pereche de șlapi bărbătești de culoare albastru combinat cu alb, la intrarea sentinței în vigoare, urmează a fi restituite părţii vătămate Nedelschi Dumitru;

-un suport de stocare a informației de tip CD-R pe care se conține înregistrarea video din data de 26.06.2021, în cadrul cărei Nedelschi Dumitru oferă declarații, anexat la cauza penală, urmează a fi păstrat la materialele cauzei pe tot parcursul păstrării acesteia;

-un plic de culoare cafeniu-deschis, în care a fost împachetată o pereche de șlapi bărbătești de culoare albastru combinat cu negru, sigilată cu ştampila „PENTRU PACHETE" a IP Rezina, numerotat cu nr. 1; un plic de hârtie de culoare cafeniu-deschis în care a fost împachetat o pereche de şlapi bărbăteşti, din cauciuc, de culoare neagră, sigilați cu ştampila „PENTRU PACHETE ” a IP Rezina, numerotat cu nr. 3; un plic din hârtie de culoare cafeniu-deschis în care au fost împachetat o pereche de pantaloni scurți bărbăteşti şi sigilat cu impresiunea ștampilei „PENTRU PACHETE” a IP Rezina, numerotat cu nr. 4; un plic de culoare cafeniu-deschis în care a fost împachetat un maiou de culoare orange şi sigilat cu împresiunea stampilei „PENTRU PACHETE” a IP Rezina, numerotat cu nr. 5, la intrarea sentinței în vigoare, urmau a fi restituite inculpatului Țurcan Alexandr.

- un plic din hârtie de culoare cafeniu-deschis în care au fost împachetate două bucăți de tifon cu mostre biologice şi sigilat cu împresiunea ștampilei „PENTRU PACHETE” a IP Rezina, numerotat cu nr. 2; un plic din hârtie de culoare albă în care au fost împachetate şi sigilate mostre biologice de unghii de la Țurcan Alexandr numerotat cu nr. 6, anexate la cauza penală, la intrarea sentinței în vigoare urmează a fi nimicite.

Pentru a pronunţa sentinţa, prima instanță, *în fapt,* a constatat că, Alexandr Țurcan la 26 iunie 2021, în intervalul de timp cuprins între orele 15:30-20:08, aflându-se la stâna de oi din preajma comunei Țareuca, raionul Rezina, care aparține localnicului Nedelschi Dumitru, urmărind scopul omorului intenţionat al acestuia, fără nici un motiv, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, acţionând cu intenţie directă, i-a aplicat ultimului cu un obiect tăietor asemănător cu un cuțit, trei lovituri în abdomen și două lovituri în torace, cauzându-i trei plăgi pe abdomen, penetrante în cavitatea peritoneală, cu lezarea ficatului, colonului transvers și omentului, himoperitoneu (1000 ml), șoc hipovolemic sever gr. IV, două plăgi tăiate, nepenetrante pe torace, plagă tăiată, nepenetrantă pe spate, leziuni care potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 202126D0119 din 28.07.2021, conform criteriului pericolului pentru viaţă se califică ca vătămare gravă.

În continuare, Nedelschi Dumitru, fiind lăsat la fața locului a reușit să se deplaseze până la un drum public aflat la o distanță de aproximativ 300 metri de la locul comiterii infracțiunii, unde a fost depistat și transportat la IMSP Spitalul

raional Rezina, urmând intervenția medicală, astfel din motive independente de voința făptuitorului, nesurvenind decesul victimei.

Prin acțiunile sale intenționate, Alexandr Țurcan a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (1) din Codul penal - *tentativa de omor a unei persoane*.

Solicitările apelantului:

Sentinţa de condamnare în termenul şi modul prevăzut de art. 402 Cod procedură penală a fost atacată cu apel de către avocatul Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan, prin ce a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a sentinţei Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 27 februarie 2023 şi rejudecarea cauzei în fond de către instanţa de apel, cu pronunţarea unei hotărâri de achitare a inculpatului Alexandr Țurcan pentru infracţiunea prevăzută de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, pe motiv că cel din urmă a comis fapta imputată în stare de iresponsabilitate, aspect ce la părerea apărării este probat prin prisma concluziei medicale nr. 140 din 10.09.2019 eliberat de Centrul de Sănătate Rezina (prin care se constată că cet.Țurcan Alexandr se află la evidenţa medicului psihiatru), certificatul de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr. C67073700568, extrasului din Fișa medicală a bolnavului de staționarnr. 736 și extrasului din Fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 1900403.

Reieșind din acest circumstanțe solicită apelantul aplicarea faţă de inculpat a măsurilor cu caracter medical cu dispunerea internării lui într-o instituție psihiatrică.

Argumentele părților:

În fața instanței de apel avocatul Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan a susținut apelul ca fiind întemeiat solicitând în acest sens admiterea lui, casarea integrală a sentinței contestate, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care cel din urmă să fie achitat în învinuirea incriminată în baza art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, invocînd că inculpatul a comis fapta infracțiunală incriminată în stare de iresponsabilitate, fiind cu siguranță o persoană nesănătoasă din punct de vedere psihic, ultimul fiind încadrat în grad de dizabilitate iar pe parcursul a mai multor ani, medicii psihiatri din Chișinău inclusiv din Orhei, Rezina îl asociază cu o persoană bolnavă, internându-se câte 3 luni în fiecare an pentru tratament.

În susținerea poziției de achitare în cadrul cercetării judecătorești în procedura apelului apărarea a prezentat următoarele probe:

Volumul nr.1:

-concluzia medicală nr. 140 din 10.09.2019 eliberat de Centrul de Sănătate Rezina (prin care se constată că Țurcan Alexandr se află la evidența medicului psihiatru);

-Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr. C670737700568;

-Extrasul din Fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 736;

-Extrasul din Fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 1900403.

În fața instanței de apel, inculpatul Alexandr Țurcan s-a declarat nevinovat susținând poziția avocatului.

În fața instanței de apel procurorul Valentina Gavdiuc a pledat pentru respingerea apelului depus de avocatul Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan, ca fiind nefondat cu menținerea fără modificări a soluției instanței de fond în condițiile în care, la momentul săvârșirii infracțiunii incriminate inculpatul nu s-a aflat în stare de afect patologic. De asemenea s-a stabilit că pe parcursul vieții a suportat traume cranio-cerebrale, însă schimbările de personalitate de tip organic nu sunt atât de profunde și nu echivalează cu noțiunea de alienație mentală, la materialele cauzei fiind prezent astfel raportul de expertiză judiciară care certifică starea sa de responsabilitate.

În susținerea poziției acuzatoriale, acuzatorul de stat în cadrul cercetării judecătorești în procedura apelului a prezentat următoarele probe:

Volumul nr.1

-**informație** parvenită la serviciul 112 la data de 26.06.2021 din partea cet. Prenco Stepan potrivit căreia, a depistat o persoană de gen masculin în extravilanul din preajma localității Țareuca, r-ul Rezina cu o plagă de cuțit în abdomen, conștient, (*f.d. 16*);

-**informație** parvenită la serviciul 112 la data de 26.06.2021 din partea cet. Braga C., asistentă medicală a SR Rezina potrivit căreia a fost adus partea vătămată Nedelschi Dumitru locuitor al ***** r-ul Rezina cu diagnoza plăgi tăiate în regiunea abdomenului, fiind astfel internat în secția reanimare *(f.d. 17);*

-procesul-verbal de cercetare la fața locului, cu planșă fotografică, acțiune procesuală efectuată la 26.06.2021, în cadrul căreia de la stâna ce aparține cet. Nedelschi Dumitru, din preajma ***** r-nul Rezina au fost ridicate: o pereche de șlapi bărbătești de culoare albastru combinat cu alb, un ștergar de mărime mică de culoare roșie, 5 cuțite, un pawer bank de culoare alb și un încărcător de culoare alb, care a fost împachetat în hîrtie de culoare albă, aplicîndu-se sigiliu rotund a IP Rezina „PENTRU PACHETE”, (*f.d.-22-26*);

- proces-verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 03.08.2021, în cadrul căreia a fost examinat tichetul nr. 384 din 27.06.2021, ora 00:17, conform căruia s-a constatat 0,00 mg/l alcool în aerul expirat de cet. Țurcan Alexandr (*f.d. 39*);

-ordonanță de ridicare din 30.06.2021, (*f.d. 41*);

-**procesul-verbal de ridicare**, acțiune procesuală efectuată la 30.06.2021, în cadrul căreia de la cet. Prenco Stepan a fost ridicată o înregistrare video din data de 26.06.2021, care a fost înscrisă pe un disc CD-R, care a fost împachetat

într-un plic din hîrtie de culoare albă, aplicîndu-se sigiliul rotund a IP Rezina „PENTRU PACHETE” (*f.d. 42*);

-procesul-verbal de examinare a obiectului, acțiune procesuală efectuată la 01.07.2021, în cadrul căreia a fost examinată înregistrarea video de pe un disc CD-R din data de 26.06.2021, pe faptul discuției purtate cu cet. Nedelschi Dumitru (*f.d. 43*);

-ordonanță de recunoaștere a obiectului în calitate de corp delict și de anexare la cauza penală (*f.d. 45*);

-raportul de expertiză medico-legală nr. 202126D0119 din 28.07.2021, conform căruia la Nedelschi Dumitru s-a constatat, plăgi (3) pe abdomen, penetrante în cavitatea peritoneală, cu lezarea ficatului, colonului transvers și omentului, himoperitoneu (1000 ml), șoc hypovolemic sever gr. IV, plăgi (2) tăiate, nepenetrante pe torace, plagă tăiată, nepenetrantă pe spate, care au putut fi produse ca rezultat al acțiunii traumatice cu obiect tăietor, care putea fi lama unui cuțit, posibil în timpul și circumstanțele indicate, în comun, conform criteriului pericolului pentru viață, se califică ca vătămare gravă. Luînd în considerație localizarea leziunilor corporale posibil partea vătămată în raport cu agresorul în momentul cauzării acestora se afla față în față (*f.d. 49-50);*

-ordonanță și proces-verbal de ridicare din 29.06.2021 (*f.d. 51, 52);*

-ordonanță și proces-verbal de ridicare din 29.06.2021 *(f.d. 53, 54);*

-raportul de expertiză biologică nr. 202105O0233 din 30.08.2021, conform căruia sângele părții vătămate Nedelschi Dumitru, a.n.1974, se atribuie grupei Oalfa, beta /O(I)/. Sângele învinuitului cet. Turcan Alexandr, a.n.19.03.1974, este de grupa Abeta/ A(II) cu antigenul asociat H. În fragmentele-m/ob. 1,2 din urmele de pe două tampoane cu spălături de la fața locului (pachet 2), spălăturile-m/ob.3,4 din urmele de pe şlapul drept şi m/ob.5 de pe şlapul stîng ale perechii de şlapi de la fața locului locului (pachet 1) de pe teritoriul stînei de oi amplasată pe extravilanul s.Țareuca, r-nul Rezina, cei aparține cet.Nedelschi Dumitru, a fost găsit sînge, depistat antigenul H, iar în m/ob.3-5-încă şi aglutininele alfa,beta. Nu se exclude provenirea sângelui în urmele-m/ob.1-5 de pe obiectele numite de la persoană (persoane) cu grupa de sînge Oalfa,beta /O(I)/. Aşadar, sîngele în m/ob.1,2 de pe două tampoane din pachetul 2 şi în m/ob.3-5 urmele de pe şlapii din pachetul 1, ridicate de pe teritoriul stînei de oi din extravilanul s.Tareuca, r-nul Rezina poate proveni de la partea vătămată cet. Nedelschi Dumitru, a.n.1974, și nu poate aparține lui Țurcan Alexandr, a.n. 19.03.1974. În fragmentele-m/ob.6-9 din urmele de pe maioul din pachetul 5, spălăturile- m/ob.10-14 de pe şlapii din pachetul nr.3, ridicate de la cet. Turcan Aurelia, a.n.14.01.1974, în maceratele-m/ob.15 din fragmentele de unghii de la Țurcan Alexandr a.n. 19.03.1974 sânge nu a fost depistat *(f.d. 68-73).*

-raport de expertiză judiciară nr. 201937A0513 din 18.08.2020, potrivit căruia concluziei căruia se constată că, Ţurcan Alexandr la moment prezintă diagnosticul de ”Tulburare organică de personalitate cu sindrom psihoorganic varianta explozivă, subcompensare”. Ţurcan Alexandr Danii în momentele importante pentru dosar nu a prezentat careva tulburări psihotice acute sau cronice, însă prezenta diagnosticul de ”Tulburare organică de personalitate cu sindrom psihoorganic varianta explozivă”. Avea capacitatea redusă de a conştientiza şi dirija acţiunile sale. Se încadrează în noţiune de responsabilitate limitată (art. 23^1 Cod penal). Bănuitul la moment are capacitatea să facă declaraţii. Nu se atestă necesitatea de aplicare a măsurilor coercitive cu caracter medical însă se recomandă evidenţa la psihiatru şi tratament de susţinere, inclusiv în caz de recunoaştere vinovat de acţiunile incriminate şi aplicarea măsurii de privaţiune de libertate este necesară supraveghere la psihiatru din sistemul penitenciar. Nu se atestă careva date despre suportareaa stării de afect patologic *(f.d. 84-91);*

-**ordonanță și procesul-verbal de ridicare din 06.07.2021** *(f.d. 92, 93);*

-**raport de expertiză psihiatrică nr. 202137A0256 din 26.08.2021**, conform căruia răspuns la întrebările puse spre soluționare nu poate fi formulat în cadrul expertizei psihiatrice judiciare în condiții de ambulator. Pentru a formula o concluzie veridică și pentru a face diferențiere între o stare de boală și comportament de fon, precum și pentru a clarifica starea expertizantului în momentele importante pentru dosar, este necesară o supraveghere mai îndelungată și unele investigații suplimentare, care pot fi efectuate numai în condiții de staționar. Se recomandă efectuarea unei expertize psihiatrice judiciare în condiții de staționar (f.d.140-145).

-**raportul de expertiză psihiatrică de staționar nr. 202136S0080 din 21.10.2021**, conform concluziei căruia rezultă că la momentul expertizării Țurcan Alexandr nu suferă de careva maladie psihică cronică, prezintă: ,,Tulburare de personalitate organică”.

Conform stării psihice sus-numitul are capacitatea de prevedere și deliberare a acțiunilor sale păstrată, deci este apt de a acționa cu discernământ. La momentul comiterii faptei penale, învinuitul Țurcan Alexandr nu suferea de careva maladie psihică cronică, prezenta ,,Tulburare de personalitate organică”. Conform stării psihice, sus-numitul avea capacitatea de a-și da seama de acțiunile sale și le putea dirija, se afla doar în stare de ebrietate alcoolică fără simptomatica psihotică, deci a acționat cu discernământ, iar în caz dacă în instanța de judecată va fi probată vinovăția învinuitului Țurcan Alexandr, experții Judiciari psihiatri pledează ca sus-numitul să fie recunoscut Responsabil de fapta incriminată. Nu se încadrează în noțiunea de responsabilitate limitată (art. 23^1 CP). Învinuitul conform stării psihice putea să perceapă corect circumstanțele comiterii de către el a infracțiunii şi era capabil de a face declarații despre sine şi despre circumstanțele cauzei după

comiterea infracțiunii. Conform stării psihice comportamentul învinuitului nu prezintă pericol pentru societate. Nu necesită Țurcan Alexandr tratament medical forțat, nu necesită aplicarea măsurilor prin constrângere cu caracter medical, nu necesită internarea într-o instituție psihiatrică la tratament prin constrângere. În caz de detenție i se recomandă evidența psihiatrului din penitenciar, la necesitate tratament rezorbtiv, dehidratant, sedativ. În prezent conform stării psihice cet. Țurcan Alexandr ***** este capabil de a face declarații despre sine și circumstantele cauzei. La momentul faptei incriminate, Țurcan Alexandr ***** nu s-a aflat în stare de afect patologic. Țurcan Alexandr ***** pe parcursul vieții sale a suportat traume cranio-cerebrale repetate, în urma cărora a dezvoltat particularități psihocomportamentale de tip psihopatiform (nervozitate, irascibilitate, impulsivitate, instabilitate emotională), însă schimbări de personalitate de tip organic şi psihopatiform, depistate la el, nu sunt atât de profunde şi nu echivalează cu noțiunea de alienație mentală, nu-l lipseşte de discernământ. Diazepex - face parte din preparate psihotrope sedative; Carabamazepina preparat medicamentos anticonvulsivant. Conform inscripțiilor din documentația medicală prezentată. Tab. Diazepex și Tab. Carbamazepină au fost prescrise în doze terapeutice, în aceste condiții acțiunea lor nu conduc la apariția stării de psihoză sau delir *(f.d. 160-167).*

-revendicare (*f.d. 175*);

-sentințele de condamnare emise în privința inculpatului Alexandr Țurcan (f.d.-177-196);

-decizia Curții Supreme de Justiție din 27.05.2008 *(f.d.199-201);*

-cazier contravențional *(f.d. 202).*

Volumul nr. IV:

-declarațiile părții vătămate Nedelschi Dumitru care a comunicat că, la data de 26 iunie 2021, în intervalul orelor 09:00–10:00, Alexandr Țurcan a venit la stâna unde se afla și i-a solicitat să identifice o persoană care repară frigidere. Pe numitul Țurcan Alexandr îl cunoaște din perioada școlară, fiind foști colegi de școală. În urma rugăminții, l-a contactat telefonic pe Iurii Roșu, solicitându-i să se deplaseze pentru a repara frigiderul unei persoane. Acesta s-a prezentat, a efectuat reparația, după care au mers împreună la stână pentru ca Țurcan Alexandr să își ia bicicleta. Ajunși la stână, dînsul a scos o sticlă de vin din beci, după care s-au deplasat la marginea pădurii, unde au consumat vin și au purtat discuții, fiind doar ei doi. La un moment dat, Țurcan Alexandr s-a ridicat în picioare, a luat un cuțit de pe masă și a început să-i aplice multiple lovituri cu cuțitul. În timp ce era agresat i-a spus: „ Sașa, noi suntem prieteni, ce faci?”, iar inculpatul i-a răspuns: „Eu am să-ți fac, na, na, eu o să vă arăt”.

După aplicarea repetată a loviturilor, Țurcan Alexandr i-a smuls ștergarul pe care îl ținea la nivelul abdomenului, de unde curgea sânge, i-a luat telefonul de pe

masă, iar dînsul a căzut în genunchi, pierzându-și puterile. Întrucât pierduse mult sânge și nu se mai putea deplasa, s-a rostogolit la vale de lângă stână.

Ulterior, își amintește vag că a observat prezența personalului medical de urgență și a polițiștilor, însă nu distingea clar. A fost transportat și internat în spital, unde a fost supus unei intervenții chirurgicale.

Partea vătămată a precizat că inițiativa consumului de vin a aparținut lui Țurcan Alexandr, motivând că la domiciliul său nu avea băuturi alcoolice. Consumul de vin a durat aproximativ două ore, consumînd o cantitate de câțiva litri. Până la producerea incidentului nu au existat conflicte între ei, discuțiile fiind calme, inclusiv își amintește că pînă la incident a efectuat un apel telefonic către un prieten din Franța, după care agresiunea s-a produs brusc.

În momentul comiterii faptei, Țurcan Alexandr se afla în stare de ebrietate. Acesta i-a aplicat multiple lovituri cu cuțitul, inclusiv în regiunea toracică, umăr și spate. Nu-și amintește exact numărul loviturilor. Cuțitul utilizat era un cuțit casnic. După agresiune, Țurcan Alexandr i-a luat ștergarul, cuțitul și telefonul și s-a îndreptat spre bicicletă. I-a solicitat să lase telefonul pentru a putea apela serviciul de urgență, însă acesta i-a comunicat că „s-a lămurit și cu el”, după care a părăsit locul faptei. Distanța dintre locul comiterii faptei și locul unde a fost găsit de o persoană pe nume Stepan este de aproximativ 70 de metri. Își amintește că persoana respectivă l-a întrebat ce a pățit, iar el i-a comunicat cine este agresorul. Nu a cunoscut faptul că momentul găsirii sale a fost filmat, însă ulterior, după externarea din spital, a vizionat înregistrarea și s-a recunoscut, amintindu-și întrebările adresate de persoanele prezente. De asemenea, își amintește că medicii menționau o tensiune arterială de 40/0.

Anterior incidentului, nu a avut conflicte directe cu Țurcan Alexandr, deși acesta obișnuia să vorbească negativ despre el și despre alte persoane. În urma agresiunii, starea sa de sănătate s-a agravat considerabil, fiind încadrat într-un grad de dizabilitate, necesitând îngrijiri medicale continue și intervenții chirurgicale suplimentare. Referitor la comportamentul agresorului, partea vătămată a declarat că acesta părea o persoană normală, însă aflată în stare de ebrietate, nefiind nici calm, nici vizibil nervos. În timpul agresiunii nu îi urmărea reacțiile faciale, ci privea cum curgea sângele. Atacul a fost neașteptat, fără o discuție prealabilă.

Anterior, Țurcan Alexandr îi comunicase că urmează un tratament medicamentos pentru a se simți mai bine, însă în ziua respectivă nu a menționat administrarea unor medicamente. De asemenea, au mai existat anterior situații în care au consumat împreună băuturi alcoolice (*f.d.165-167);*

-declarațiile martorului Prenco Stepan, care a comunicat că, pe inculpatul Țurcan Alexandr nu îl cunoaște, iar pe partea vătămată o cunoaște doar în legătură cu prezentul caz. Acesta a comunicat că, în ziua respectivă, în luna iulie a anului 2021, fără a cunoaște data exactă, se deplasa de la Chișinău spre locul de muncă,

traversând satul Lipceni. Aproximativ în jurul orei 19:00, în timp ce se deplasa din direcția satului Țareuca spre satul Lipceni, la circa 200 de metri de traseul principal, a observat o persoană aflată în mijlocul drumului, plină de sânge.

Martorul a oprit autoturismul, s-a apropiat de persoana respectivă pentru a verifica starea acesteia și dacă este în viață, i-a oferit apă și a apelat serviciile de poliție și ambulanță. Până la sosirea acestora, a scos telefonul mobil și a început să filmeze, adresându-i întrebări, în eventualitatea în care persoana ar fi decedat, pentru a se cunoaște identitatea și autorul faptei.

La întrebarea cum se numește, persoana i-a răspuns că se numește Dumitru. De asemenea, l-a întrebat cine l-a agresat, iar acesta i-a comunicat că „Sașa din Țareuca". Martorul a efectuat înregistrarea video pentru a o prezenta poliției, în cazul în care victima nu ar fi putut fi salvată, astfel încât să se cunoască autorul faptei.

Ulterior, l-a întrebat ce s-a întâmplat, iar persoana vătămată i-a spus că nu cunoaște exact, însă „Sașa" a luat cuțitul de pe masă și l-a înjunghiat, după care și-a pierdut cunoștința. Martorul a apelat din nou serviciul de ambulanță, iar la sosirea echipajului medical i s-a comunicat că, dacă intervenția ar fi întârziat cu aproximativ 10 minute, persoana ar fi decedat, aceasta având tensiunea arterială de 40/0 și multiple plăgi tăiate. Ulterior a sosit și poliția, ulterior dînsul a oferit explicații la Rezina și prezentând înregistrarea video efectuată. După aceasta, organele de poliție s-au deplasat și l-au reținut la domiciliu pe Țurcan Alexandr.

Martorul a confirmat că înregistrarea video realizată de el a fost predată poliției. Totodată, a precizat că, la întrebarea adresată persoanei vătămate privind identitatea autorului, aceasta a indicat numele și prenumele persoanei care l-a înjunghiat (*f.d.-168-169);*

-**declarațiile martorului Roșu Iurie** care a comunicat că, în anul 2021, s-a întâlnit cu Dumitru Nedelschi, care l-a rugat să se deplaseze în satul Țareuca, la un prieten de-al său, pentru a repara un frigider. Dînsul a acceptat, fiind luat de către Nedelschi, și s-au deplasat împreună la domiciliul persoanei respective, unde a constatat că este vorba despre Alexandr Țurcan, pe care îl cunoaște încă din perioada școlară.

Ajunși la domiciliul lui Țurcan Alexandr, martorul a procedat la repararea frigiderului. În timpul efectuării reparației, ieșea periodic afară, întrucât intervenția tehnică nu se realiza într-un timp scurt, iar Dumitru Nedelschi și Alexandr Țurcan stăteau la masă, având pe masă o sticlă de rachiu, din care consuma ocazional și martorul.

După finalizarea reparației, Dumitru Nedelschi a apelat un taxi. Au ieșit la poartă, s-au așezat lângă fântână și au așteptat sosirea acestuia. La venirea taxiului, toți trei s-au urcat în autoturism, deplasându-se până la stâna lui Nedelschi. Acolo,

Nedelschi și Țurcan au coborât din mașină, iar martorul a continuat deplasarea cu taxiul spre Rezina.

Martorul a precizat că nu au existat certuri sau conflicte între Nedelschi și Țurcan. De asemenea, a menționat că și Țurcan Alexandr a consumat băuturi alcoolice, însă nu cunoaște dacă a fost constrâns sau a consumat din proprie inițiativă, întrucât el ieșea periodic afară pentru a fuma, revenind ulterior la masă. Toți trei au stat la aceeași masă.

Nu a observat nimic neobișnuit în comportamentul lui Țurcan Alexandr, acesta părând calm și normal. În opinia sa, consumul unei sticle de rachiu de către trei persoane nu ar fi fost suficient pentru a determina o stare evidentă de ebrietate. Martorul nu cunoaște cine a propus deplasarea la stână, însă a precizat că Dumitru Nedelschi a apelat taxiul pentru a-l transporta pe el, împreună cu instrumentele, spre Rezina. La stână, martorul nu a coborât din autoturism și nu a observat alte persoane în apropiere.

Starea lui Dumitru Nedelschi, în ziua respectivă, i s-a părut normală. Nu au existat strigăte sau certuri. Martorul îl cunoaște pe Țurcan Alexandr de aproximativ 30 de ani și nu a observat schimbări bruște de dispoziție la acesta în ziua în care s-a deplasat pentru a repara frigiderul. De asemenea, nimeni nu i-a comunicat că Țurcan Alexandr ar suferi de afecțiuni psihice, iar în timpul ședерii la masă acesta nu a menționat că ar urma vreun tratament medical.

Pe durata deplasării cu automobilul, nu a existat niciun conflict între Nedelschi și Țurcan. Nu a observat asupra lui Țurcan Alexandr vreun obiect ascuțit și a precizat că acesta nu i-a spus niciodată că ar fi supărat pe Nedelschi sau că ar dori să se răzbune asupra lui *(f.d.170-171);*

-**declarațiile martorului Crudu Ion** care a comunicat că, îl cunoaște pe inculpatul Țurcan Alexandr, fără a fi în relații de rudenie cu acesta. Pe partea vătămată, Nedelschi Dumitru, de asemenea o cunoaște, menționând că îi este rudă, respectiv cumnat.

Martorul a comunicat că i-a văzut pe Țurcan Alexandr și pe Nedelschi Dumitru în ziua respectivă, spre sfârșitul lunii iunie a anului 2021. Se afla la o vecină, unde aștepta caprele, moment în care l-a observat pe Țurcan Alexandr deplasându-se cu bicicleta, pe care o ținea de ghidon. I-a adresat salutul „bună seara” și l-a întrebat dacă merge la pescuit, însă acesta s-a uitat îndelung la el fără a răspunde și și-a continuat deplasarea. Ulterior, vecina Harcenco Nina i-a menționat că este neobișnuit faptul că Țurcan nu a purtat discuții cu el, întrucât de regulă comunicau frecvent.

Martorul a precizat că, în dimineața următoare, a aflat despre cele întâmplate cu Dumitru Nedelschi. În momentul în care se afla la vecină, era aproximativ ora 19:00–20:00. Singurul aspect neobișnuit observat în comportamentul lui Țurcan Alexandr a fost faptul că nu a răspuns la salut și s-a uitat îndelung la el, după care a

plecat mai departe. Acesta a trecut la o distanță de aproximativ un metru de sine. Nu a observat dacă hainele lui Țurcan erau murdare și nu poate preciza dacă acesta se afla în stare de ebrietate. Deplasarea lui Țurcan nu era grăbită, ci lentă. La momentul observării era lumină afară. Distanța dintre locul unde l-a văzut pe Țurcan și stâna unde se afla Nedelschi este de aproximativ un kilometru. Nu cunoaște dacă în ziua respectivă a plouat. Nu își amintește cu exactitate vestimentația lui Țurcan, însă știe că nu purta șorți de vară. Nu s-a uitat la mâinile acestuia, însă a observat că ambele mâini erau pe ghidonul bicicletei și nu a văzut să fi avut alte obiecte asupra sa. De asemenea, nu cunoștea ca Țurcan Alexandr să sufere de afecțiuni psihice.

Despre incidentul produs a aflat ulterior, de la magazinul din localitate, unde s-a deplasat pentru a cumpăra pâine, proprietarul magazinului relatându-i cele întâmplate. Martorul a precizat că nici până în prezent nu a discutat cu partea vătămată despre cele petrecute în ziua respectivă.

Totodată, martorul a menționat că, în aceeași zi, a observat un taxi care s-a oprit lângă el, Dumitru Nedelschi adresându-i o întrebare, după care autoturismul și-a continuat deplasarea spre interiorul satului. În taxi se aflau împreună Țurcan Alexandr și Nedelschi Dumitru, precum și șoferul și persoana care repară frigidere, despre care cunoaște că este din Rezina (f.d. 172-173).

Aprecierea instanței de apel:

Verificând argumentele invocate în cererea de apel prin prisma materialelor cauzei, a probelor administrate, a dispozițiilor legale incidente, precum și ținând cont de pozițiile procesuale ale participanților la proces, Colegiul penal ajunge la concluzia că **apelul declarat de avocatul Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan este nefondat** și urmează a fi respins.

În drept, soluția adoptată de instanța de apel se întemeiază pe prevederile art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora instanța de apel respinge apelul și menține hotărârea atacată atunci când constată caracterul nefondat al acestuia. Totodată, conform art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică legalitatea și temeinicia hotărârii contestate în baza probelor examinate de prima instanță, a materialelor cauzei penale și a eventualelor probe noi administrate în apel.

Colegiul reține că **apelul constituie o continuare a judecății în fond**, implicând posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate, inclusiv cercetarea suplimentară a acestora sau administrarea de probe noi, instanța de apel fiind abilitată să pronunțe oricare dintre soluțiile pe care le-ar fi putut adopta prima instanță – condamnare, achitare sau încetarea procesului penal – în funcție de temeinicia acuzației.

În această ordine de idei, instanța de apel este chemată să analizeze atât **chestiunile de fapt** (existența faptei, autorul acesteia, împrejurările comiterii,

participația, circumstanțele atenuante ori agravante, corecta apreciere a probelor), cât și **chestiunile de drept** (întrunirea elementelor constitutive ale infracțiunii, corecta calificare juridică, individualizarea pedepsei și respectarea normelor procesuale). Doar constatarea unor încălcări esențiale ar justifica desființarea hotărârii primei instanțe.

Din examinarea actelor dosarului rezultă că instanța de fond a respectat integral exigențele procesului penal, deoarece cercetarea cauzei a fost realizată obiectiv, complet și multilateral, cu respectarea principiilor nemijlocirii, oralității și contradictorialității (art. 314 CPP); judecata s-a desfășurat în limitele învinuirii formulate prin rechizitoriu (art. 325 alin. (1) CPP); iar probele au fost verificate și apreciate în conformitate cu criteriile de pertinență, utilitate, concludență, veridicitate și coroborare prevăzute de art. 100–101 CPP.

În consecință, concluzia de vinovăție a inculpatului Alexandr Țurcan pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal se întemeiază pe un ansamblu probator solid, examinat nemijlocit și expus detaliat în sentința de condamnare.

Aferent, Colegiul penal atestă că vinovăția inculpatului în comiterea faptei incriminate, se dovedește primordial pe peclarațiile părții vătămate Nedelschi Dumitru care au o valoare probatorie determinantă, întrucât, descriu direct și nemijlocit mecanismul agresiunii, indică autorul concret al faptei și sunt constante, logice și compatibile cu celelalte probe administrate.

Caracterul veridic al acestor declarații este consolidat de faptul că ele au fost formulate în condiții apropiate temporal producerii evenimentului violent, reducând semnificativ riscul denaturării percepției evenimentelor derulate.

Declarațiile martorului ocular indirect Prenco Stepan la fel confirm confirmă circumstanțe esențiale ale cauzei, ultimul fiind cel care a identificat partea vătămată în stare gravă, plină de sânge, imediat după agresiune, a consemnat declarația spontană a victimei privind autorul faptei infracționale („Sașa din Țareuca”) și a realizat înregistrare video, element ce întărește credibilitatea relatării.

Aceasta deoarece, aceste elemente constituie declarații spontane ale victimei aflate sub imperiul evenimentului traumatic, având o puternică forță probatorie (fapt recunoscut în jurisprudența penală).

Coroborarea dintre declarațiile victimei Nedelschi Dumitru și cele ale martorului Prenco Stepan confirmă identitatea inculpatului și gravitatea leziunilor determinate la partea vătămată.

Raportul de expertiză medico-legală nr. 202126D0119 din 28.07.2021, care a stat la baza condamnării inculpatului de către instanța de fond, reprezintă proba științifică obiectivă centrală, stabilind existența a multiple plăgi penetrante abdominale cu lezarea organelor vitale, hemoperitoneu masiv și șoc hipovolemic

sever grad IV, caracterul de vătămare gravă cu pericol pentru viață, producerea leziunilor prin obiect tăietor-înțepător compatibil cu un cuțit și nu în ultimul rînd poziționarea față în față a inculpatului și victimei.

Aceste constatări confirmă intensitatea violenței exercitate și intenția inculpatului de a suprima viața victimei, specifică tentativei de omor.

Prin urmare, Raportul de expertiză medico-legală coroborează integral cu declarațiile părții vătămate și elimină ipoteze alternative privind producerea leziunilor la partea vătămată, constituind un indicator esențial al veridicității situației de fapt reținute.

La caz, urmează a fi specificat și faptul că acțiunile inculpatului, constând în aplicarea loviturilor victimei cu un obiect periculos într-o regiune vitală, depășesc sfera unei simple vătămări corporale și se circumscriu conduitei tipice infracțiunii de omor, chiar dacă rezultatul letal nu s-a produs.

Aceasta deoarece, caracterul potențial letal al acțiunilor rezultă din natura obiectului utilizat, zona corporală vizată, intensitatea loviturilor cît și consecințele cauzate constatate în Raportul de expertiză medico-legală efectuat în privința părții vătămate.

În cauză, urmează a fi specificat că leziunile constatate la partea vătămată Nedelchi Dumitru i-au pus viața în pericol real, constituind consecința directă a acțiunilor inculpatului, iar evoluția acestora a fost întreruptă doar datorită acordării în timp util a ajutorului medical. Așadar, rezultatul neletal este deci independent de voința făptuitorului, caracteristic tentativei de omor.

Prin urmare, Colegiul Penal constată ca fiind întrunite cerințele începerii executării unei infracțiuni de omor, în sensul art. 27 Cod penal.

Cu referire la intenția inculpatului Țurcan Alexandr de a comite omorul victimei Nedelchi Dumitru, aceasta rezultă din alegerea mijlocului periculos (cuțitul), aplicarea loviturilor în zone vitale, perseverența în agresiune și nu în ultimul rînd neacordarea de de ajutor victimei ulterior comiterii faptei.

Urmare a celor reliefate supra, se reține în mod just că, nerecunoașterea vinei de către inculpat urmează a fi apreciază ca o metodă de apărare și un drept de a nu se autoincrimina garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, or persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de inculpat nu poate fi urmărit pentru depunerea declarațiilor false sau refuzul de a face declarații și nu poate fi calificate ca circumstanță agravantă la stabilirea pedepsei penale.

Astfel, cu toate că, apelantul, avocatul Ropot Veaceslav susține că în sarcina inculpatului Alexandr Țurcan nu poate fi reținută comiterea faptei infracționale și supus răspunderii penale de către instanța de fond, totuși instanța de apel conchide contrariul, iar în cele ce urmează Colegiul penal va însuși cele descrise de către prima instanță pe fonul *întrunirii componenței de infracțiune incriminate*, corespunzând astfel exigențelor actului de justiție în condițiile în care totalitatea

probelor cercetate în cadrul primei instanțe cât și în cadrul instanței de apel în cadrul căii ordinare de atac confirmă în mod veritabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal.

Suplimentar, instanța de apel, analizând obiecțiile formulate de apelant, constată că acestea s-au axat, în esență, pe susținerea potrivit căreia inculpatul Țurcan Alexandr ar fi comis fapta în stare de iresponsabilitate.

Urmează a fi menționat că o atare teză nu își găsește însă confirmare în materialele cauzei și nici nu este susținută de probe obiective, Colegiul penal fiind pe deplin de acord cu raționamentele juridice expuse de instanța de fond, care a examinat această tactică a apărării și a respins-o motivat.

Suplimentar, în combaterea respectivei poziții a apărării invocate în apel, Colegiul Penal menționează că, sub aspectul laturii subiective a infracțiunii prevăzute de art. 27, 145 alin. (1) Cod penal, vinovăția presupune întrunirea cumulativă a factorului intelectiv – capacitatea de a înțelege semnificația socială a faptei și consecințele acesteia – și a factorului volitiv – capacitatea de a-și controla conduita și de a decide liber asupra acțiunilor sale. Din ansamblul probator rezultă fără echivoc că inculpatul Țurcan Alexandr a acționat cu discernământ deplin la momentul comiterii faptei infracționale, întrunind ambele componente ale vinovăției.

Această concluzie este confirmată în mod determinant de Raportul de expertiză judiciară psihiatrică nr. 202236S0006 din 30.03.2022, potrivit căruia inculpatul:

- nu suferă de boală psihică cronică ori stare patologică ce ar exclude responsabilitatea penală;
- prezintă doar o tulburare de personalitate organică nepsihotică, care nu abolește discernământul;
- avea, la momentul comiterii faptei, capacitate deplină de prevedere și deliberare;
- nu se încadrează în noțiunea de responsabilitate limitată;
- nu se afla în stare de afect patologic;
- nu necesită măsuri de siguranță cu caracter medical.

În consecință, rezultă cu certitudine că inculpatul a acționat ca o persoană responsabilă, fiind pe deplin apt să răspundă penal pentru fapta comisă.

Reieșind din cele expuse, Colegiul penal constată că, instanța de fond corect a respins solicitarea avocatului privind declararea stării de iresponsabilitate a inculpatului Țurcan Alexandr, mai mult ca atît că experții judiciari, prealabil întocmirii raportului de expertiză, au fost preîntâmpinați despre răspunderea penală pentru prezentarea cu bună-știință a concluziei false conform art. 312 Cod penal.

La fel, Colegiul penal conchide că, caracterul, numărul şi localizarea loviturilor aplicate părţii vătămate, indică în mod clar la faptul că inculpatul îşi

dorea cu certitudine omorul părţii vătămate, or, reieșind din setul probator prezentat de partea acuzării și în special concluzia expusă de experții judiciari se atestă că, Țurcan Alexandr a conștientizat consecințele letale a vătămărilor cauzate pentru victimă ca rezultat a acţiunilor sale şi a dorit survenirea lor, dar care, din motive independente de voința făptuitorului nu și-au produs efectul.

Poziția apărării, precum că, *potrivit concluziei medicale nr.140 din 10.09.2019 eliberată de Centrul de Sănătate Rezina se constată că cet. Ţurcan Alexandr se află la evidenţa medicului psihiatru, iar potrivit certificatului de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr. C67073700568,* nu-l scutește de răspunderea penală ce o poartă urmare a comiterii unei fapte penale extrem de periculoase, ultimul de altfel comițând fapta penală în stare de responsabilitate, iar lucrul acesta nu denotă altceva decât faptul că raportul juridic de conflict urmează a stins prin aplicarea față de inculpat a pedepsei pentru fapta penală comisă.

Așadar, împrejurarea invocată de apărare că inculpatul se află în evidența medicului psihiatru și că deține certificat de dizabilitate nu este de natură să înlăture răspunderea penală, în lipsa unei stări patologice care să excludă discernământul la momentul faptei, condiție neîndeplinită în speță.

Instanța de apel mai reține că apelantul nu a prezentat probe noi care să răstoarne concluziile primei instanțe, iar simplul dezacord cu modul de apreciere a probelor nu constituie temei de casare a unei sentințe legale. În acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, instanța de control judiciar poate să își însușească motivarea primei instanțe atunci când aceasta este completă, clară și convingătoare, fără a fi necesară reluarea exhaustivă a tuturor argumentelor.

La acest capitol, Colegiul penal remarcă că potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de apel/recurs eventual, o curte de apel/recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei).

În lumina celor expuse, față de lucrul judecat de prima instanță, Colegiul penal constată o motivare amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele incriminate prin rechizitoriu inculpatului, astfel, fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Totodată, instanța de apel consideră, că verdictul instanței de fond cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, în sensul că argumentele pe care instanța de

fond le-a expus în partea descriptivă a sentinței, echivalează cu o motivare conformă rigorilor şi exigențelor din art.6 CEDO.

De asemenea, instanța de fond reținând circumstanțele de fapt ale cauzei şi-a motivat concluzia prin cumulul de probe administrate în cauză, cărora le-a dat o apreciere justă şi obiectivă, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității, veridicității şi coroborării reciproce, stabilind toate aspectele de fapt şi de drept.

De asemenea, Colegiul penal nu identifică temeiuri legale de intervenție în sentința instanței de fond nici sub aspectul stabilirii categoriei și întinderii pedepsei aplicate inculpatului Țurcan Alexandr, întrucât la individualizarea sancțiunii au fost avute în vedere toate circumstanțele reale și personale relevante, fiindu-i aplicată o pedeapsă legală, echitabilă și proporțională gravității faptei.

Astfel, la adoptarea sentinței și, în special, la individualizarea pedepsei, instanța de fond a respectat exigențele legale privind obligativitatea indicării circumstanțelor atenuante și agravante, a datelor ce caracterizează persoana inculpatului, precum și a motivelor care justifică soluția referitoare la stabilirea pedepsei penale.

Colegiul penal constată că, la determinarea categoriei și termenului pedepsei, instanța de fond a aplicat corect dispozițiile art. 7 și art. 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea deosebită a infracțiunii săvârșite, modalitatea comiterii acesteia, personalitatea inculpatului, circumstanțele cauzei care agravează ori atenuează răspunderea cît și influența pedepsei asupra corectării și reeducării condamnatului.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală reprezintă o măsură de constrângere statală destinată restabilirii echității sociale, corectării și resocializării condamnatului, precum și prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni. Executarea pedepsei nu trebuie să provoace suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

În același timp, conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele prevăzute de lege, stabilită în urma unei analize multilaterale a tuturor circumstanțelor cauzei și a datelor ce caracterizează persoana infractorului.

Colegiul penal subliniază că echitatea pedepsei presupune realizarea scopurilor acesteia. O pedeapsă excesiv de severă poate genera sentimente de nedreptate și neîncredere în lege, în timp ce o pedeapsă prea blândă nu asigură corectarea infractorului și nici prevenția generală. Prin urmare, sancțiunea trebuie să fie proporțională și suficientă pentru atingerea finalităților represiv-educative ale legii penale.

Analizând personalitatea inculpatului, Colegiul reține corectitudinea concluziei primei instanțe privind antecedentele penale multiple ale acestuia, concretizate prin condamnările anterioare la pedepse privative de libertate pentru

infracțiuni grave. Aceste date relevă perseverența infracțională și lipsa efectului reeducativ al sancțiunilor aplicate anterior, inculpatul continuând să comită infracțiuni, inclusiv una de o gravitate extremă, ce atentează la valoarea supremă - viața persoanei.

Instanța de apel va scentua faptul că, dreptul la viață și integritate fizică, garantat de art. 2 CEDO, art. 3 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 24 din Constituția Republicii Moldova, impune statului obligația de a sancționa eficient faptele care atentează la aceste valori fundamentale. Tentativa de omor intenționat reprezintă una dintre cele mai grave infracțiuni, justificând reacția penală fermă prevăzută de lege.

În aceste condiții, aplicarea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 11 ani, în condițiile art. 81 alin. (3) Cod penal, răspunde necesității restabilirii echității sociale grav afectate, prevenirii recidivei, protejării valorilor sociale fundamentale, în special dreptul la viață și nu în ultimul rîdn realizării funcției educative și de exemplaritate a sancțiunii penale.

Colegiul penal apreciază că cuantumul pedepsei stabilit este proporțional cu gravitatea faptei și periculozitatea inculpatului, fiind apt să determine conștientizarea consecințelor conduitei ilicite și formarea unei atitudini de respect față de lege.

Prin urmare, pedeapsa aplicată este necesară și suficientă pentru atingerea scopurilor prevăzute de legea penală, motiv pentru care soluția instanței de fond privind individualizarea sancțiunii urmează a fi menținută integral, inclusiv sub aspectul executării acesteia în penitenciar de tip închis.

În același timp, Colegiul penal statuează că soluția primei instanțe de admitere parțială a acțiunii civile este legală, temeinică și pe deplin justificată.

Potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de judecată, odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, este obligată să se pronunțe asupra acțiunii civile, admițând-o în tot sau în parte ori respingând-o, în funcție de existența temeiurilor și de dovedirea întinderii prejudiciului. Această obligație se corelează cu dispozițiile art. 225 și art. 220 Cod de procedură penală, care consacră competența instanței penale de a soluționa pretențiile civile potrivit normelor dreptului civil, cu respectarea principiilor procesului penal.

În același sens, art. 19 Cod civil instituie dreptul persoanei lezate la repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial, iar art. 1998 Cod civil consacră regula generală a răspunderii delictuale, potrivit căreia autorul faptei ilicite săvârșite cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul cauzat. În ipoteza vătămării integrității corporale ori a sănătății, art. 2028 Cod civil prevede expres obligația de compensare a cheltuielilor de tratament și a altor consecințe patrimoniale ale leziunilor.

Cu privire la prejudiciul material pretins de partea vătămată Nedelschi Dumitru Colegiul Penal reține, că ultimul a suportat cheltuieli reale de tratament ca urmare directă a acțiunilor violente ale inculpatului Țurcan Alexandr, confirmate atât prin documentele medicale, cât și prin bonurile de plată anexate la dosar.

Deși partea vătămată a invocat inițial un prejudiciu material într-un cuantum mai mare, instanța de fond a procedat corect limitând despăgubirile la suma de 8 767,02 lei, reprezentând exclusiv cheltuielile dovedite prin înscrisuri. Or, principiul reparării integrale nu exonerează partea civilă de sarcina probei asupra întinderii prejudiciului, iar acordarea unor despăgubiri nedovedite ar contraveni caracterului reparator al răspunderii civile.

Colegiul penal reține că între fapta ilicită și cheltuielile medicale suportate există legătură de cauzalitate directă și nemijlocită, iar cuantumul stabilit de prima instanță reflectă exact prejudiciul cert, actual și dovedit, fiind astfel conform exigențelor art. 1998 și art. 2028 Cod civil.

În consecință, nu există temeiuri pentru majorarea sau diminuarea despăgubirilor materiale, soluția primei instanțe fiind una corectă sub aspect probator și juridic.

În ceea ce privește prejudiciul moral, Colegiul penal reține că gravitatea deosebită a leziunilor suferite de partea vătămată – plăgi penetrante abdominale cu afectarea organelor interne, hemoperitoneu și șoc hipovolemic sever – relevă suferințe fizice intense, traumă psihică și afectarea semnificativă a vieții personale și sociale, elemente suficiente pentru angajarea răspunderii civile morale.

Conform art. 2036 și art. 2037 Cod civil, repararea prejudiciului moral se realizează prin echivalent bănesc stabilit de instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor, gradul de vinovăție al autorului, circumstanțele concrete ale cauzei cît și necesitatea acordării unei satisfacții echitabile victimei.

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului confirmă că prejudiciul moral poate fi prezumat din însăși existența faptei ilicite și a circumstanțelor producerii acesteia, fără a fi necesară o probă directă a suferinței interioare, dat fiind caracterul său subiectiv.

Raportând aceste criterii la speță, Colegiul penal apreciază că suma stabilită de prima instanță de 60 000 lei, reprezintă o compensație reală și efectivă pentru suferințele suportate, proporțională cu gravitatea vătămărilor, conformă practicii judiciare, echilibrată în raport cu situația personală a inculpatului.

Despăgubirea nu trebuie să devină o sursă de îmbogățire, dar nici să fie pur simbolică, ea trebuie să realizeze un just echilibru între funcția compensatorie și principiul echității, ceea ce prima instanță a realizat în mod corespunzător.

Pentru toate aceste considerente, Colegiul penal constată că prima instanță a aplicat corect dispozițiile legale și a evaluat judicios probele în ceea ce privește atât prejudiciul material, cât și pe cel moral.

În absența unor motive de nelegalitate sau netemeinicie, hotărârea primei instanțe sub aspectul laturii civile urmează a fi menținută integral.

De rând cu celelalte aspecte examinate în calea de atac, Colegiul penal a verificat legalitatea și temeinicia soluției instanței de fond privind stabilirea și încasarea cheltuielilor judiciare suportate în procesul penal, constatând că aceasta este conformă dispozițiilor legale incidente și materialului probator administrat în cauză.

Potrivit prevederilor art. 227–229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare cuprind totalitatea sumelor suportate de stat pentru buna desfășurare a procesului penal, inclusiv costurile legate de efectuarea expertizelor judiciare, iar în cazul pronunțării unei hotărâri de condamnare acestea se pun, de regulă, în sarcina persoanei condamnate. Reglementarea reflectă principiul potrivit căruia persoana care, prin conduita sa ilicită, a determinat declanșarea și desfășurarea procesului penal trebuie să suporte consecințele patrimoniale ale acestuia, scutirea de la plata cheltuielilor constituind o situație excepțională, justificată doar de circumstanțe speciale expres prevăzute de lege.

Din analiza materialelor dosarului rezultă că, în cursul urmăririi penale și al judecării cauzei, au fost dispuse și efectuate multiple expertize judiciare indispensabile stabilirii adevărului și soluționării cauzei. Aceste mijloace de probă au fost ordonate în mod legal de organul de urmărire penală și de instanță, fiind necesare pentru stabilirea stării de fapt, a responsabilității penale și a circumstanțelor relevante ale cauzei. Prin urmare, cheltuielile aferente efectuării lor se circumscriu noțiunii de cheltuieli judiciare recuperabile de la persoana condamnată.

Colegiul penal reține că vinovăția inculpatului Țurcan Alexandr a fost stabilită în mod definitiv, iar condamnarea acestuia atrage, în mod firesc, obligația de a restitui statului cheltuielile suportate de la inițierea urmăririi penale până la punerea în executare a hotărârii de condamnare, în limitele prevăzute de art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală.

Totodată, nu au fost identificate circumstanțe excepționale care să justifice reducerea ori scutirea inculpatului de la plata acestor sume, iar cuantumul total stabilit de instanța de fond rezultă din înscrisurile justificative anexate la dosar, fiind determinat în mod obiectiv, verificabil și proporțional cu activitățile procesuale efectuate.

În aceste condiții, Colegiul penal apreciază că soluția primei instanțe privind încasarea cheltuielilor judiciare este legală și temeinică, reflectând corect voința legiuitorului și principiile răspunderii procesual-penale.

De rând cu aceasta, fiind soluționată chestiunea corpurilor delicte, Colegiul penal subliniază corectitudinea și în această parte a soluției instanței de fond prin coroborarea normelor prevăzute de art. art. 157, 162 cu art. 385 alin. (1) pct.13)

Cod de procedură penală, just dispunând ca corpurile delicte:

-un cablu de culoare albă, un pawerbank de culoare albă, 5 cuțite de bucătărie, o pereche de șlapi bărbătești de culoare albastru combinat cu alb, la intrarea sentinței în vigoare, a fi restituite părţii vătămate Nedelschi Dumitru;

-un suport de stocare a informației de tip CD-R pe care se conține înregistrarea video din data de 26.06.2021, în cadrul cărei Nedelschi Dumitru oferă declarații, anexat la cauza penală, a fi păstrat la materialele cauzei pe tot parcursul păstrării acesteia;

-un plic de culoare cafeniu-deschis, în care a fost împachetată o pereche de șlapi bărbătești de culoare albastru combinat cu negru, sigilată cu ştampila „PENTRU PACHETE" a IP Rezina, numerotat cu nr. 1; un plic de hârtie de culoare cafeniu-deschis în care a fost împachetat o pereche de şlapi bărbăteşti, din cauciuc, de culoare neagră, sigilați cu ştampila „PENTRU PACHETE" a IP Rezina, numerotat cu nr. 3; un plic din hârtie de culoare cafeniu-deschis în care au fost împachetat o pereche de pantaloni scurți bărbăteşti şi sigilat cu impresiunea ștampilei „PENTRU PACHETE" a IP Rezina, numerotat cu nr. 4; un plic de culoare cafeniu-deschis în care a fost împachetat un maiou de culoare orange şi sigilat cu împresiunea stampilei „PENTRU PACHETE a IP Rezina, numerotat cu nr. 5, la intrarea sentinței în vigoare, a le restitui inculpatului Țurcan Alexandr.

- un plic din hârtie de culoare cafeniu-deschis în care au fost împachetate două bucăți de tifon cu mostre biologice şi sigilat cu împresiunea ștampilei „PENTRU PACHETE a IP Rezina, numerotat cu nr. 2; un plic din hârtie de culoare albă în care au fost împachetate şi sigilate mostre biologice de unghii de la Țurcan Alexandr numerotat cu nr. 6, anexate la cauza penală, la intrarea sentinței în vigoare urmează a fi nimicite.

În consecință, Colegiul Penal ajunge la concluzia că apelul declarat urmează a fi respins ca nefondat, iar sentința Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 27 februarie 2023 se menține integral, fără modificări, aceasta corespunzând exigențelor de legalitate, temeinicie și echitate ale actului de justiție.

În conformitate cu prevederile art. 415 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E:

Apelul avocatului Veaceslav Ropot în interesele inculpatului Alexandr Țurcan, declarat împotriva **Sentinţei Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 27 februarie 2023** în cauza lui Alexandr Țurcan se respinge ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Decizia motivată pronunțată public la data de 03 februarie 2026.

Președintele ședinței,
Judecător: **Judecător:** **Judecător:**